

Günümüzde Mesleki Beklentiler

Bugün, mesleki beklentilerin çok daha az tanımlanabilir ve tahmin edilebilir olduğu görülmektedir; iş geçişleri daha sık ve zordur. Bu değişiklikler çalışanların 20. yüzyıl mesleklerinin gerektirdiği bilgi ve becerilerden büyük ölçüde farklı beceriler ve yeterlilikler geliştirmelerini gerektiğini göstermektedir. Yeni nesillerden çalışma yaşamında;

- karmaşık teknolojileri kullanabilen,
- istikrar yerine esnekliği benimseyen,
- istihdam edilebilirliği koruyabilen,
- kendi fırsatlarını yaratabilen,
- yaşam boyu öğrenmeye açık, bireyler olmaları beklenmektedir.

Bütün bunlar bireylerin kariyer yolu ve gelişiminin kendi iradelerine bağlı olduğunu göstermektedir (Savickas vd. 2009: 239).

KAYNAKÇA:

- ◆ Şeker G. Kaya A. (2018) Lise Öğrencilerinin Meslek Seçiminde Aile Desteği, Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi ISSN: 1302 1370
- ◆ Taş M.A, Özmen M. (2019) Meslek seçiminde aile desteği ve kariyer uyum yetenekler ilişkisi, Avrasya Uluslararası Araştırmalar Dergisi Cilt : 7 Sayı : 16 Sayfa: 736 - 761
- ◆ Kılıç E. (2019) Meslek seçiminde ailenin etkisine yönelik bir araştırma İstanbul: Maltepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

BENAL

BENAL

MESLEK SEÇİMİNDE AİLENİN ROLÜ

Uzman Psikolojik Danışman
Sevda ÖZTÜRK AYDIN

BENAL REHBERLİK SERVİSİ

MESLEK SEÇİMİ VE AİLE

İnsanın yaşamı boyunca verdiği en önemli kararlardan birisi de meslek seçimidir. Bu seçimler, bireyin kişisel verimliliği ve topluma katkısının yanı sıra; yaşam tarzı, duygusal iyi oluşu, ekonomik ve sosyal statüsü gibi bireyin yaşamında uzun vadeli önemli etkilere sahiptir (Gati ve Tal, 2008).

Meslek seçim sürecini etkileyen bu faktörler; cinsiyet, toplum, arkadaş çevresi, ailenin beklentileri, kişinin eğitim durumu, mezun olduktan sonraki iş imkânları, kişisel nitelikler (genel ve özel yetenekleri) ile mesleki ilgi ve değerleri şeklinde sıralanmaktadır (Frady, 2005; Zunker, 2006).

Meslek seçiminde okul dışında ailenin etkisi ve desteği önemli bir role sahiptir ve çocuğun kariyer gelişim süreci üzerinde pozitif bir etki yaratmaktadır (Turner ve Lapan, 2002). Yapılan araştırmalar ergenin aileden algıladığı destek arttıkça;

- mesleki olgunluklarının arttığını,
- mesleki kararsızlık düzeylerinin azaldığını,
- kariyer engellerini aşmada önemli oranda etkili olduğunu,
- kariyer uyumu üzerinde pozitif etkisinin olduğunu göstermiştir.

KARİYER PLANLAMA

Aile çocuk için bir güven ortamıdır. Çocuğun karakter özelliklerinin farkında olması, sosyal beceriler, duygusal zekâ gelişimi gibi birçok konu anne babanın yaklaşımı sayesinde şekillenmektedir (Aslan, 2002). Ailenin çocuk üzerindeki bu kuvvetli etkisini nasıl kullandığı onun hem karakter gelişimi hem de meslek seçimi konusunda oldukça önemlidir. Ebeveynlik stillerindeki farklılıklar, bireyler arasındaki farkın temel sebeplerindendir. (MEB, 2011) Daha otoriter bir ailede büyüyen çocuk ailesinin beklentilerini karşılamak için mücadele verecektir. Çünkü ailenin çocuk üzerindeki beklentisi oldukça büyüktür ve çocuk üstesinden gelebilmek için çoğu zaman kendi tercihlerini ve isteklerini ikinci kenara bırakıp, ailesinin isteklerine cevap vermeyi seçer ve hayatını ona göre şekillendirir. (Soygüt&Çakır, 2009) Öte yandan, demokratik iletişimi benimseyen aileler çocuklarını kısıtlamaktan ziyade onlara seçenek sunmayı tercih ederler. Sergiledikleri çözüm odaklı yaklaşım sayesinde çocuklarının hayatlarına müdahale etmez ve onları sorumluluk almaya teşvik eder. Bu ortamda büyüyen çocuklar öz güvenleri yüksek ve benlik farkındalıklarının kuvvetli olduğu görülür (Soygüt&Çakır, 2009).

Çocuklar mesleki kariyerlerini belirlerken ne yalnız bırakılmalı ne de onun adına karar verilmelidir. Her çocuk kendine özgü bir varlıktır ve özerkliğe sahiptir. Ebeveynler çocuğun güçlü ve zayıf yanlarını fark etmesine, ilgi ve yeteneklerini keşfetmesine yardımcı olarak onlara destek olabilirler. Kariyer planlaması yaparken ebeveynlerin;

- Çocukların fikirlerini dinlemesi,
- Gelecek beklentilerini öğrenmesi,
- Planlarının,
- İlgilerinin,
- Kişilik özelliklerinin,
- Yeteneklerinin,
- Mesleki değerlerinin (bir meslekten neler beklediğinin) neler olduğunu bilmesi meslek seçiminde çok önemli bir yere sahiptir.

BENAL